

Nr 26.

Ankom till riksdagens kansli den 19 februari 1937 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av väckta motioner angående ett påskyndat genomförande av den år 1936 beslutade försvarsordningen.

(1:a avd.)

Uti två likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herr *F. Domö m. fl.* (nr 84) och den andra inom andra kammaren av herr *G. Bagge m. fl.* (nr 216), har hemställts, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t hemställa om skyndsamt utredning beträffande möjligheterna för ett påskyndat genomförande av den 1936 beslutade försvarsordningen och om framläggande av utredningens resultat och därav betingade förslag för innevarande års riksdag.

Motionärerna hava till stöd för sin framställning anfört följande:

»I 1930 års försvarskommissions betänkande, vilket utgjorde grundvalen för 1936 års riksdagsbeslut i försvarsfrågan, framhölls, att försvaret utan omgång borde kunna förstärkas, därest det utrikespolitiska läget i Europa skulle förvärras. Försvarskommissionen insåg vid förslaget framförande till fullo, att det labila internationella läget snabbt skulle kunna förändras på ett sådant sätt, att det bleve nödvändigt att söka genomföra den förordade försvarsordningen på kortare tid än den avsedda. Särskilt kunde det befinnas erforderligt att på en gång eller i snabbare takt än den förutsatta anskaffa olika slag av krigsmateriel. Anledning att taga hänsyn till dessa uttalanden förelåg redan vid tiden för frågans behandling av 1936 års riksdag. Då beslöts även, att en viss koncentration skulle äga rum av den materielanskaffning, som enligt försvarskommissionen skulle hava fördelats mera jämnt under en 10-årsperiod.

Under de månader, vilka förflutit efter nyssnämnda beslut, har den utrikespolitiska situationen påtagligen ytterligare försämrats. Den allmänna oron i Europa giver anledning till allvarliga farhågor för den närmaste framtidens händelser. Enligt vårt förmenande tala därför starka skäl för ett påskyndat genomförande av 1936 års försvarsordning. Lägets krav motsvaras otvivelaktigt icke därav, att denna först 1946 uppnår avsedd effektivitet. En snabbare materielanskaffning bör kunna åstadkommas. Omöjligt är icke heller, att vissa för försvarsberedskapen betydelsefulla omorganisationer skola kunna åstadkommas tidigare, än vad planerna för försvarsordningens genomförande för närvarande angiva. I intetdera av dessa fall behöver ett frångående av den 1936 beslutade ekonomiska eller organisatoriska ramen förutsättas. Detaljerade förslag i dessa avseenden torde emellertid endast kunna utarbetas av vederbörliga myndigheter.»

Utskottet, som är övertygat därom, att Kungl. Maj:t ägnar de i motionerna berörda förhållandena erforderlig uppmärksamhet och att därför någon framställning i ämnet från riksdagens sida icke är nödvändig, finner sig böra avstyrka den i föreliggande motioner gjorda framställningen.

Utskottet hemställer,

att motionerna I: 84 och II: 216 ej må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 19 februari 1937.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS ANDERSON.

Närvarande: Se under utlåtandet nr 25.

Reservation

av herrar *Johansson* i Fredrikslund, *Svensson* i Kompersmåla, *Borell*, *Holmström*, *Magnusson* i Skövde och *Persson* i Falla, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Såsom i de föreliggande motionerna framhållits har efter 1936 års riksdagsbeslut i försvarsfrågan det politiska läget i Europa avsevärt försämrats, vilket giver anledning till allvarliga farhågor för den närmaste framtiden. Det synes utskottet därför vara i hög grad påkallat, att 1936 års försvarsordning, vilken icke skulle uppnå avsedd effektivitet förrän år 1946, genomföres på kortare tid. I första hand synes en snabbare materielanskaffning böra åstadkommas. Önskvärt vore vidare, att vissa för försvarsberedskapen betydelsefulla organisationsförändringar kunde vidtagas tidigare än vad som vid fattandet av försvarsbeslutet förutsattes.

I enlighet med motionärernas hemställan finner sig utskottet därför böra föreslå, att skyndsamt utredning kommer till stånd för att utröna möjligheterna för ett påskyndat genomförande av den nya försvarsordningen, och att av utredningen betingade förslag framläggas redan vid årets riksdag.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må med bifall till motionerna I: 84 och II: 216 i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om skyndsamt utredning beträffande möjligheterna för ett påskyndat genomförande av den år 1936 beslutade försvarsordningen och om framläggande av utredningens resultat och därav betingade förslag för 1937 års riksdag.»
